

İşte sonunda beklenen yaz tatili ufukta belirdi. Nedense hep tatil isteriz, okulu değil de tatili severiz. Oysa, okullarına koşarak gidenler de varmış, çeşitli ülkelerde veli olanlardan dinliyoruz. Ve diliyoruz, ülkemizde de neşeyle, hevesle koşarak okula gidilecek günler olsun, artık. Nasıl gerçekleşir bu; elbette, eğitim sistemimizin çocuğun özgürlüğü temelinde yenilenmesiyle, kısır politikalara dayalı, çağdaşıktan uzak eğitim hamlelerinin değil de, "başka bir okulun" mümkün olabilmesiyle.

Tersten başladım; oysaki amacım, tatil sevincine ortaklık etmektir. Tatilde çocuklar hem oynayıp hem de sevdikleri konularda kitaplar okuyabilirler; hatta yaz aylarına, okunması zorunlu-kitaplara-paydos da denebilir. Yaz için en

güzel kitaplar, kuşkusuz macera romanları, polisiyeler, hatta çizgi romanlar; elbette gençlik yolunda ilerleyen çocuklarımıza seçenek çok çok fazla. Hangi türde okumak isterlerse, o yelpazede kitap seçmelerini teşvik etmek, izin vermek, yaz aylarında okudun-okumadın didişmelerinden korur bizi; denemesi kolay.

Tabii, çocukla yakın yaşama şansı olanlar için, yaz ayları, okumaya daha fazla zaman ayırma fırsatı da demek. Umarım, çocuk kitaplarını birlikte okumanın keyfini tadabilecek veliler kadar, teyzeler, amcalar, dayılar, halalar çoktur bu yaz. Hep dediğimiz gibi, has çocuk edebiyatı, yalnızca küçük yaşta okunulması değildir, her yaşa yaşam sevinci verir; denemekte yarar var.

Neden illaki edebiyat okutmak istiyoruz çocuklara, gençlere? Kimi veli –genelde kitaplarla ilgisi olmayanlar– bunu soruyor. Eleştirmen Semih Gümüş, "edebiyat olmasaydı hissedemezdik" demiş; çok haklı. "İnsanın çaresizliğini, hayallerini ve çatışmalarını, savaşları ve şiddeti, ölümü ve sonu, aşkları ve yalnızlıkları edebiyat olmasaydı" derinine hissedemezdik. Beyaz ekranda hepsine şahit oluyor, savaşı, ölümü, büyük adaletsizlikleri, hatta vahşeti izliyor, ama o sırada belki de yemeğimizi yemeye devam ediyoruz! Oysa savaş kitaptan içine çeker bizi, aşk içine çeker. *Çalığışu*'nu (Reşat Nuri Güntekin), *İnce Memed*'i (Yaşar Kemal) ya da *Anna Karenina*'yı (Lev Tolstoy) okurken hüzünlenmemiş, belki de

Yaz Tatili = Okunması Zorunlu Kitaplara Paydos!

gözyaşı dökmemiş olanımız azdır. O satırlarda Feride'nin aşk acısını da, Munise'ye olan derin sevgisini de hissederiz; Memed'in, Hatçe'ye aşkını da, ağaya başkaldırışının altındaki isyanı da. Anna'nın da, aile kurumu ile güçlü duygular arasındaki çözümsüzlüğe yuvarlanışı yabancılarımız değildir.

Elmayı bir sanat eserinin parçası olarak ya da bir edebiyat eserinde anlatılışıyla "gördüğümüzde", elmanın elma oluşu nasıl da derin bir gerçeklik kazanıyor, hatta gerçek elmaya bakışımızı değiştiriyor! Çocuklar için de böyledir bu. *Küçük Prens*'i okuyan bir çocuğun çevresini algılayışı, insan ilişkilerini kavrayışı, bir insan olarak şu sonsuz evrendeki varoluşunu anlamlandırışı, yetişen bir birey olarak kendince bir yaşam felsefesi geliştirmesi, kitabı okumayandan epeyce farklı dehlizlerde yol alacaktır. Edebiyatın gücü de budur; biz farkında olmadan bizi biçimlendirir, ama her birimizi farklı etkileyerek yapar bunu. Kurgu bir dünya, kurgu bir gerçeklik yaratır ve işte orada yaşamın sıradanlığının ötesine geçip hayallere dalar, yaşam gücü, yaşamı değiştirme gücü ve sevgi buluruz. Öyle bir büyü ki, tarifi yok.

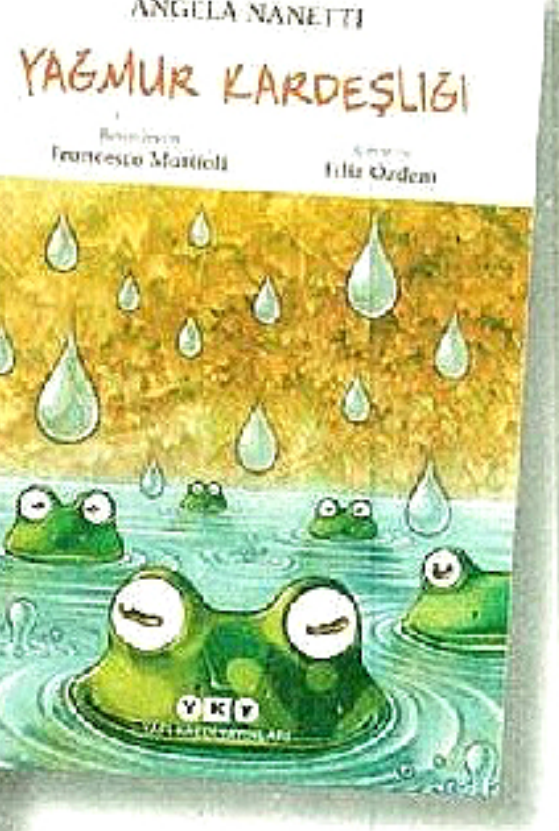
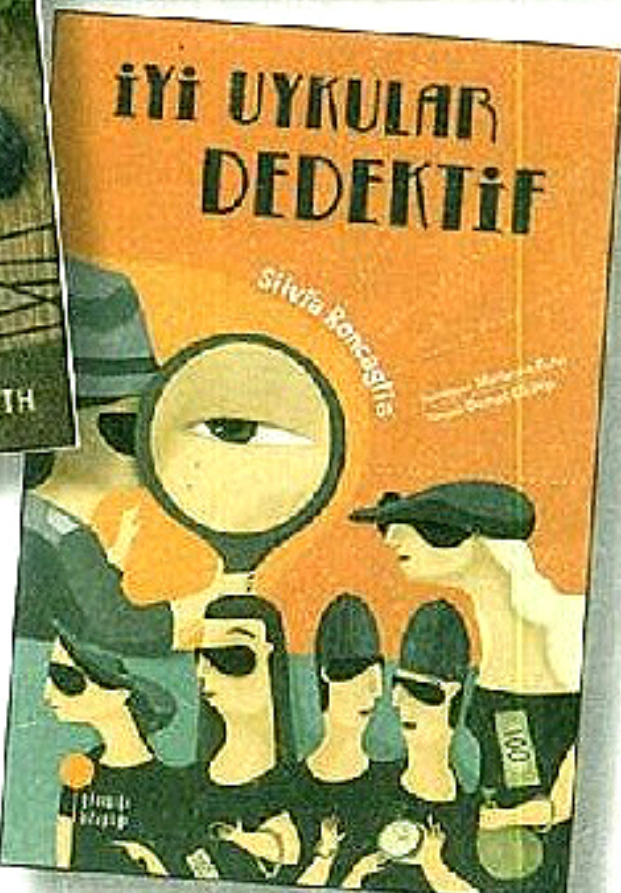
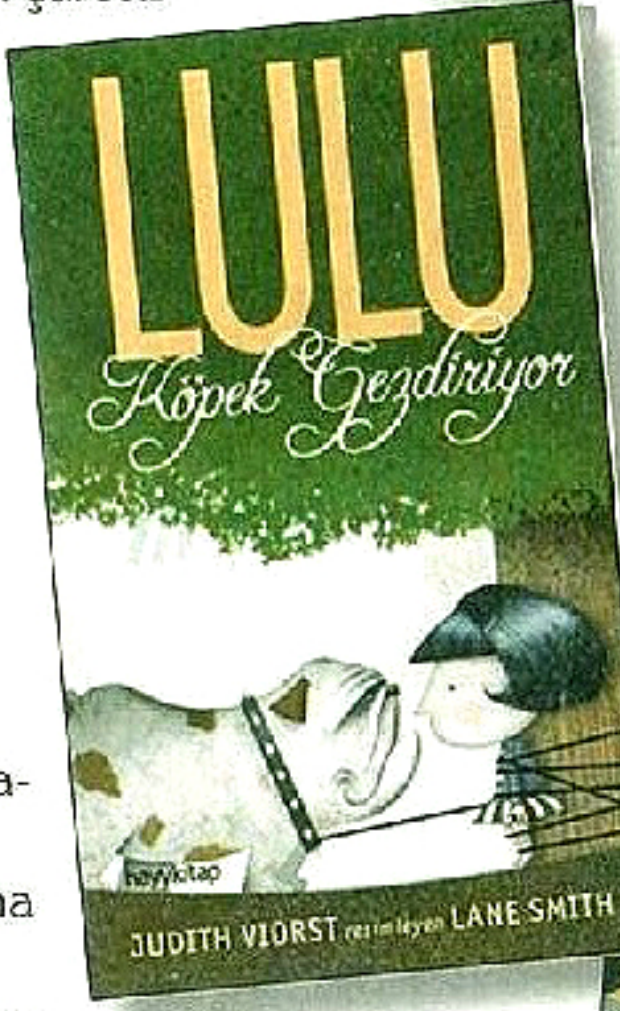
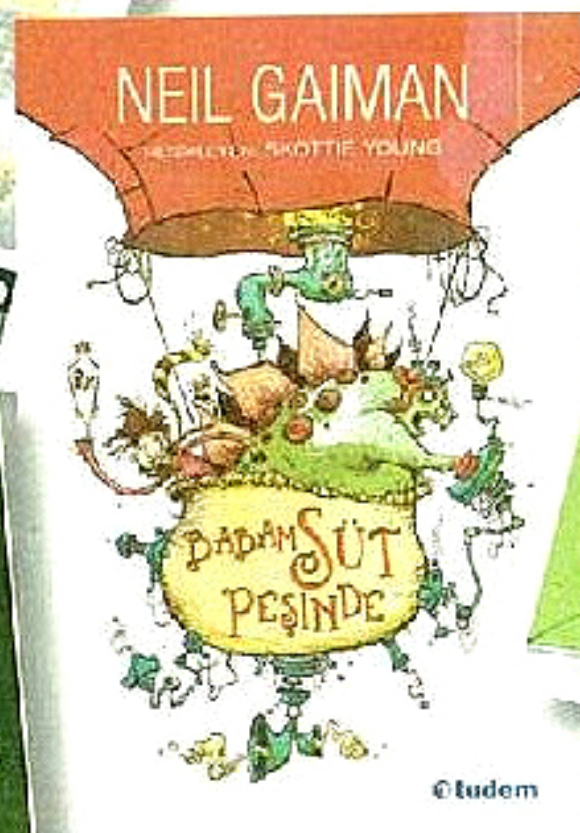
Piyasada; en başta cinsiyet ayrımcılığı olmak üzere pek çok açıdan ayrımcılığın açıkça alkışlandığı, kaderciliğin övülüp, özgüveni ciddi biçimde hırpalayan önyargıların sakılmadan desteklendiği, gerçekten kötü yazılmış çok çok fazla çocuk kitabı var. Bu çöp yığını arasından çocuklara kitap seçmenin yolu nedir? Sıklıkla sorulan soru bu. İpucu, kitapları okumakta gizli elbette. Mutlaka yazar izlemek, yayınevi izlemek, Türkçesi doğru ve akıcı olan çevirmenleri

ve hatta editörleri izlemek, önemli. Zor değil, çocukların beğendiği kitapların "künye"lerini incelemekle başlanabilir. Kitabın hemen ilk sayfalarında yer alan "kitabı yapan emekçiler" listesi diyebiliriz künyeye ve orada adı geçenlere dikkat etmek iyidir. Bugün artık, çok sayıda gazetenin (örn. Radikal, Cumhuriyet, Akşam, Aydınlık, Yurt, Agos) ya da derginin (örn. Tempo) kâğıda basılı ya da dijital olarak "kitap eki" yayımladığı bir dönemdeyiz; özellikle de internette çok sayıda edebiyat sitesi ya da blogu kitap, yazar, etkinlik keşfetmek için zengin ve pratik fırsatlar sunuyor (örn. Bir Dolap Kitap, Kitap Kurduyum Ben, Edebiyat Haber, Egoist Okur, Hint Cevizi, Okur ve Gezer, Bir Kitap Lütfen, Okur Yazar). Birkaç tıkla ulaşılabilir.

Yaz aylarına eşlik edecek birkaç çocuk kitabının adını anmış olalım burada. Fantastik romanlardan keyif alan çocuklara, ünlü Amerikalı yazar Neil Gaiman'ın *Babam Süt Peşinde*'si (res. Skottie Young, çev. Niran Elçi, TÜDEM); polisiye sevenlere, İtalyan yazar Silvia Roncaglia'nın *İyi Uykular Dedektif* i (res. Marianna Fulvi, çev. Demet Elkâtip, Günışığı); hayvan dostlarla birlikteliği yeğleyenlere, Amerikalı yazar Judith Viorst'un *Lulu Köpek Gezdirtiyor* ile *Lulu ve Brontozor*'u (res. Lane Smith, çev. Gökçe Ateş Aytuğ ve Şiirsel Taş, Hayy); ne olacak dünyanın bu hali diye dertlenen çocuklara, ünlü İtalyan yazar Angela Nanetti'nin *Yağmur Kardeşliği* i (res. Francesco Mattioli, çev. Filiz Özdem, YKY); gizemli romanlar sevenlere, Aslı Tohumcu'nun üçlemesi "*Bolbadım Günlükleri*" (res. Sedat Girgin,

Günışığı) ve de azıcık kötü bir pasaklının maceralarını okumak isteyenlere de İngiliz yazar Andy Stanton'ın yedi kitaplık "*Bay Çiklet*" dizisi (res. David Tazzyman, TÜDEM) pek güzel gelecektir. Öykü sevenlere ise Gürsen Özen'in

Seke Seke Uçtu Öyküler'ini (res. Mustafa Delioğlu, Günışığı), şiir sevenlere Mavisel Yener'in *Komik Şiirler*'ini (Bilgi) ve sanatsız olmaz diyenlere de Süreyya Evren'in *Osman Hamdi Bey'den Picasso'ya Çocuklar İçin Sanat*'ı (res. Fatih Aksular, Pan) önerelim. Haydi tatile –cepte kitaplarla!

OSMAN HAMDİ BEY'DEN
PICASSO'YA
ÇOCUKLAR İÇİN
SANAT

